

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

*МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

Частина 1

**COMBAT HORTING AND ACTIVITIES
OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT
AUTHORITIES**

ІРШІНЬ – 2022

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА МИТНОЇ СПРАВИ
КАФЕДРА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***
**БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

Частина 1

**03–04 січня 2022 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 08.01.2022 № 11).*

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету конференції:

Єршоменко Е. А. – професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Гришук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету;

Гарбовський Л. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – 1742 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Державним податковим університетом. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

СУДДІВСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ СУДДІВСЬКИХ ЖЕСТІВ НА ЗМАГАННЯХ З БОЙОВОГО ХОРТИНГУ

ДОБРОГОРСЬКИЙ Сергій Васильович
СРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович
Державний податковий університет, м. Ірпінь

Анотація. У даній науковій статті надано класифікатор термінів, жестів та команд у суддівстві змагань з бойового хортингу, характеризувано суддівські жести і сигнали при оголошенні оцінок та рішень на змаганнях з бойового хортингу, визначення медико-біологічні і морфофункціональні особливості контролю за станом організму учасників змагань з бойового хортингу, що сприяють успішному виступу на турнірах, отриманню високих суддівських оцінок впродовж сутички, вихованню фізичної культури, формуванню цінностей здорового життя й підвищенню рівня здоров'я в спортивній молоді. Зазначено, що суддівські жести, які застосовують судді на змаганнях з бойового хортингу є встановленими сигналами для винесення суддівських рішень, містяться та описані у правилах змагань з бойового хортингу і є незмінними та обов'язковими для застосування при суддівстві всіх без винятку змагань з бойового хортингу. Суддівські жести є однаковими для всіх членів суддівських бригад, рефері, бокових суддів, арбітра хорта та його заступника, головного судді та додаткових суддів, які обслуговують змагання. Всі суддівські жести, що супроводжуються оцінками, подаються руками і є визначенням неупередженої думки судді, незалежності суддівської думки: – «Ніякі обставини, відношення та умови не можуть впливати на визначення суддею справедливого рішення». Суддівськими жестами користуються: Рефері; Бокові судді; Судді за столом Арбітра хорта (Арбітр та його заступник); додаткові судді (Головний суддя та його заступник). Правила змагань у бойовому хортингу дають змогу спортсменам, опановувати величезним арсеналом бойових навичок і на його основі формувати індивідуальну манеру ведення сутички.

Ключові слова: класифікатор термінів, жести і команди спортивного судді, бойовий хортинг, оголошення суддівських рішень, визначення переможця сутички, дії спортивного рефері.

Актуальність наукового дослідження. В даний час бойовий хортинг є національним видом спорту в Україні. Він є важливою складовою патріотичного та духовного виховання молоді, відродження та розвинення спортивних, бойових і культурних традицій українського народу, зміцнення здоров'я, розвитку фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини шляхом залучення її до участі у змаганнях з бойового хортингу [1–11; 19–32]. Правила змагань з виду спорту бойового хортингу розроблені і діють на основі досвіду та напрацювань у змішаному виді єдиноборства, розраховані на спортсменів різного віку.

В основній частині правил змагань зазначені вікові групи та вагові категорії учасників змагання, які змагаються між собою в різних розділах змагань.

Виклад основного матеріалу. Спортивні поєдинки в бойовому хортингу, являються дуже видовищними. Спортсмени наносять потужні удари, проводять різноманітні кидки переважно з високою амплітудою. За вдалим кидком, як правило слідує проведення больового чи задушливого прийому. Виступи у змагальному розділі – «рукопашна сутичка» потребують від спортсмена високого рівня підготовленості [12–18]. Це досягається скрупульозним плануванням системи спортивної підготовки з необхідною корекцією тренувальних навантажень та спрямованості тренувального процесу.

Правила змагань у бойовому хортингу дають змогу спортсменам, опановувати величезним арсеналом бойових навичок і на його основі формувати індивідуальну манеру ведення сутички.

Суддівські жести і сигнали при оголошенні оцінок та рішень

1. Суддівські жести, які застосовують судді на змаганнях з бойового хортингу є встановленими сигналами для винесення суддівських рішень, містяться та описані у даних Правилах змагань з хортингу і є незмінними та обов'язковими для застосування при суддівстві всіх без винятку змагань з хортингу.

2. Суддівські жести є однаковими для всіх членів Суддівських бригад, Рефері, Бокових суддів, Арбітра хорта та його заступника, Головного судді та додаткових суддів, які обслуговують змагання.

3. Всі суддівські жести, що супроводжуються оцінками, подаються руками і є визначенням неупередженої думки судді, незалежності суддівської думки: – «Ніякі обставини, відношення та умови не можуть впливати на визначення суддею справедливого рішення».

4. Суддівськими жестами користуються:

Рефері;

Бокові судді;

Судді за столом Арбітра хорта (Арбітр та його заступник);

додаткові судді (Головний суддя та його заступник).

Суддівські жести Рефері та їх призначення

Організаційні жести Рефері у сутичці бойового хортингу:

1. Для мобілізування учасників для виходу на хорт, Арбітр хорта подає команду – «Приготуватися», на яку мають реагувати не тільки учасники сутички, а і їх секунданти і тренери, які допомагають спортсмену у підготовці до сутички. Таку саму команду може подавати суддя при учасниках і Рефері у випадку затримки.

2. Після того, як Рефері переконався у готовності спортсменів до сутички (обидва спортсмени за межами хорту кожний із своєї сторони показали сигнал готовності до сутички – кулак правої руки знаходиться на області серці), Рефері подає команду «На хорт» – суддівський жест обома руками з відкритими долонями одночасно показати в напрямку обох спортсменів і відразу руками вказати на їх вихідні місця початку сутички на хорті. Спортсмени зробивши уклін етикету заходять на визначене місце на хорті [33–48]. Якщо Рефері запрошує спортсменів по черзі або один спортсмен не з'явився на сутичку, то такий жест виконується Рефері однією рукою.

3. Спортсменам, які зайняли вихідні місця початку сутички, Рефері подає команду (Починайте): «Файт» – суддівський жест відкритою долонею в напрямку між спортсменами. Ліва рука знаходиться у вільному положенні.

4. Команда Рефері зупинки сутички: «Стоп». В разі запеклої боротьби між спортсменами при зупинці сутички Рефері втручається у сутичку та розборонити суперників, безпосередньо зупинивши дії атакуючого.

5. При необхідності активізувати дії обох суперників Рефері має право подавати команду активації учасників сутички (Активізуватись!): «Файт!» – суддівський жест відкритою долонею в напрямку між спортсменами. Ліва рука знаходиться у вільному положенні.

6. «Вихід за межі хорту» – Рефері виконує жест рухом відповідної руки зверху вниз, показуючи тильною стороною відкритої долоні місце виходу. Якщо вихід спортсмена був навмисним, то Рефері після жесту «Аут!» висловлює штрафну санкцію, демонструючи відповідний суддівський жест.

7. «Піднятися з партеру» – якщо сутичка партеру носить пасивний характер, то Рефері має право самостійно подати сигнал «Піднятися з партеру» рукою, розвернувши її на рівні грудей долонею вверх.

8. При технічній дії спортсмена, яку суддівська бригада не може оцінити, Рефері мовчки не подаючи команд демонструє жест «Без оцінки» – схрестивши обидві руки відкритими долонями в області грудей та виконує фіксований чіткий рух руками розводячи їх вниз (відкритими долонями вниз).

9. «Перерва» – Рефері виконує жест обома руками із схресного положення обох рук перед грудьми, горизонтально розташовуючи їх передпліччя з відведенням в сторони та тильними сторонами долонь у напрямку учасників сутички.

10. «Кінець сутички» – Рефері виконує такий самий жест, як і при команді «Перерва». В разі запеклої боротьби між спортсменами при зупинці сутички Рефері втручається у сутичку та розборонити суперників, безпосередньо зупинивши дії атакуючого.

Жести результативних оцінок у сутичці бойового хортингу:

11. При виконанні одним спортсменом технічної дії, оціненої Боковими суддями як «Успішна атака» – 1 бал, Рефері не зупиняючи сутичку показує дану оцінку суддівським жестом – згинає руку в ліктьовому суглобі, відповідно стороні з якої виходив на сутичку спортсмен, потім переводить руку у вказівне положення під кутом 45° вниз, розкриваючи вказівний палець руки на місце виходу спортсмена. Таке вказівне кінцеве положення руки Рефері тримає впродовж 3 с, чим дає можливість Арбітру хорта певно зафіксувати оцінку в протоколі сутички.

12. При виконанні одним спортсменом технічної дії, оціненої Боковими суддями як «Результативна атака» – 2 бали, Рефері не зупиняючи сутичку показує дану оцінку суддівським жестом – рукою, відповідної сторони спортсмена, який заробив оцінку, від грудей виконує акцентований рух випрямляючи руку під кутом 45° вгору у напрямку виходу на хорт спортсмена, розкриваючи 2 пальці руки – вказівний і середній [49–62]. Таке вказівне кінцеве положення руки Рефері тримає впродовж 3 с, чим дає можливість Арбітру хорта певно зафіксувати оцінку в протоколі сутички.

13. Після закінчення сутички Рефері повертає спортсменів на стартові позиції, повертає їх обличчям до глядацьких трибун і бере обох за зап'ястя рук. Після оголошення переможця Арбітром хорта Рефері піднімає руку переможцю.

14. Після закінчення вирішального часу в разі однакового результату Рефері зупиняє сутичку, і повертає спортсменів на стартові місця та повертає їх обличчям до глядацьких трибун. На підставі винесеного рішення суддівською бригадою, Рефері демонструє суддівський жест перемоги – рукою, відповідної сторони спортсмена, якому віддається перемога, Рефері виконує акцентований рух рукою з відкритою долонею вгору в сторону переможця. Таке положення піднятої руки Рефері тримає впродовж 3 с. Потім Рефері бере обох за руки і піднімає руку переможцю.

15. Впродовж «Повного утримання» – 15 с одного спортсмена іншим, Рефері по черзі демонструє жести:

при взятті учасника на утримання (з моменту торкання або фіксації його спиною підлоги хорта) Рефері демонструє жест (Фіксація) – утримує випрямлену руку відкритою долонею вниз у бік атакуючого спортсмена;

через 10 с при приєднанні Бокових суддів, спортсмену, який проводить утримання оголошується оцінка «Успішна атака» – 1 бал, Рефері показує оцінку 1 бал рукою в бік спортсмена, що виконував утримання; даний жест тримається до чергової оцінки або скасування утримання;

через 15 с при приєднанні Бокових суддів, спортсмену, який успішно продовжує проводити утримання оголошується оцінка «Результативна атака» – 2 бали, Рефері оголошує команду (Результативна атака), та показує оцінку 2 бали. Зупинка сутички у цей час заборонена;

через 15 с при приєднанні Бокових суддів спортсмену, який успішно проводить утримання оголошується оцінка «Повне утримання» – 2 бали, Рефері оголошує команду (Утримання зараховано), та дає команду атакуючому перейти на больову, задушливу або ударну атаку, команда – «Файт!» – «Продовжити!» [63–78]. У разі відсутності спроб на перехід від утримання до атаквальних дій, Рефері піднімає спортсменів у стійку командою «Ап-Файт!».

16. Жест «Больова атака», «Задушлива атака» демонструється Рефері виставленою вбік атакуючого спортсмена рукою, стиснутою в кулак, коли один спортсмен атакує іншого больовим чи задушливим прийомом. Зупинка сутички у цей час заборонена.

17. У вирішальному третьому раунді, коли один із спортсменів проводить больову чи задушливу атаку, або атаку ударами впродовж 30 с і більше, Рефері та Бокові судді оголошують «Активність» – спортсмену та показують це жестом: зігнутою в лікті рукою з піднятим вгору кулаком в бік активного спортсмена. Оцінка в такому випадку не дається, але «Активність» враховується при нічийному результаті у вирішальному додатковому часі.

Жести штрафних оцінок

18. Для оголошення «Зауваження!», Рефері не застосовує спеціального жесту, але він має конкретно вказати спортсменові на його помилку в техніці, за яку висловлене зауваження. Зауваження не має значення для визначення результату сутички.

19. Штрафна санкція «Офіційне попередження» оголошується Рефері тільки після того, як дану штрафну дію зафіксував хоча б один Боковий суддя. В разі приєднання до цього рішення Рефері зупиняє сутичку командою «Стоп!» (при необхідності розбороняє суперників) та запрошує їх на стартові позиції. Бокові судді тримають жести штрафної оцінки до того часу, поки оцінка не буде зафіксована Арбітром хорта.

Рефері, знаходячись обличчям до Бокових суддів, висловлює приєднання до рішення Бокових суддів демонструючи штрафний жест стиснутою у кулак рукою з відкритим вгору вказівним пальцем у напрямку обличчя учасника, якому висловлене покарання.

Після цього Рефері повертається обличчям до суддівського столу та кладе руку на плече спортсмена, що порушив правила, а іншою рукою демонструє штрафний жест. Рефері тримає жест, який має бути видно впродовж 5 с до моменту фіксації оцінки Арбітром хорта.

19.1. При порушенні правил одним зі спортсменів, яке зафіксував хоча б один Боковий суддя, Рефері, у разі приєднання до цього рішення, зупиняє сутичку командою «Стоп» (при необхідності розбороняє суперників). Якщо один зі спортсменів отримав травму в результаті цього порушення, Рефері підходить до травмованого, переконується у необхідності лікарської допомоги та у разі необхідності викликає на хорт лікаря, а на стартову позицію запрошує лише одного спортсмена. Бокові судді тримають жести штрафної оцінки до того часу, поки оцінка не буде зафіксована Арбітром хорта. Рефері очікує рішення лікаря про можливість продовження сутички травмованим спортсменом.

19.2. Якщо лікар дозволяє травмованому продовжувати сутичку, то Рефері чекає повернення травмованого спортсмена на стартову позицію і в його присутності усі судді на хорті демонструють штрафну оцінку. Рефері, знаходячись обличчям до Бокових суддів, висловлює приєднання до рішення Бокових суддів демонструючи штрафний жест стиснутою у кулак рукою з відкритим вгору вказівним пальцем у напрямку обличчя учасника, якому висловлене покарання [79–87]. Після цього Рефері повертається обличчям до суддівського столу та кладе руку на плече спортсмена, що порушив правила, а іншою рукою демонструє штрафний жест. Рефері тримає жест, який має бути видно впродовж 5 с до моменту фіксації оцінки Арбітром хорта.

19.3. Якщо лікар не дозволяє травмованому продовжувати сутичку, то Рефері не чекає повернення травмованого спортсмена на стартову позицію і без його присутності усі судді на хорті демонструють штрафну оцінку згідно тяжкості порушення (офіційне попередження або дискваліфікацію).

Рефері, знаходячись обличчям до Бокових суддів, висловлює приєднання до рішення Бокових суддів демонструючи штрафний жест офіційного попередження або дискваліфікації у напрямку спортсмена, якому висловлене покарання. Після цього Рефері повертається обличчям до суддівського столу та демонструє штрафний жест. Рефері тримає жест, який має бути видно впродовж 5 с до моменту фіксації оцінки Арбітром хорта.

20. Для оголошення штрафної санкції «Умовна Дискваліфікація», Рефері діє аналогічно до ситуації оголошення Офіційного попередження.

21. Для оголошення штрафної санкції «Дискваліфікація з сутички» Рефері указує спортсменові на певне порушення, за яке він отримує покарання, оголошує команду «Dis-Full» та одночасно демонструє суддівський жест – від грудей рукою (відповідно до розташування спортсмена) до положення прямої руки під кутом 45° вниз із відкритою долонею тильною стороною у напрямку учасника, якому висловлене покарання. Руку з жестом Рефері тримає впродовж 5 с (жест має бути видно зі сторони столу Арбітру хорта).

Такий самий жест використовується Рефері при оголошенні останньої штрафної санкції «Дискваліфікація зі змагань».

Допоміжні жести Рефері у сутичці бойового хортингу:

22. Для термінової зупинки часу сутички Рефері має право застосовувати команду (Зупинити час): «Стоп-Тайм» звертаючись в напрямку столу Арбітра до заступника Арбітра хорта (хронометриста) Рефері показує руками суддівський жест на висоті грудей, коли пальці однієї руки вперті у долонь іншої. Рефері демонструє жест до зупинки часу сутички.

23. Для запрошення спортсмена на офіційне зважування для виявлення переможця за різницею у вазі в найлегшій, суперважкій та абсолютній ваговій категорії Рефері стоячи біля межі хорту в місці, де розташовані ваги подає команду учасникам по черзі: (Перший) – спортсмен з синьої сторони, (Другий) – спортсмен з жовтої сторони, і супроводжує кожен команду суддівським жестом правої руки з відкритою долонею вказуючи у напрямку спортсмена, якого запрошує на зважування, і відразу рукою вказує на ваги. Ліва рука знаходиться у вільному положенні.

24. В разі необхідності зібрати Бокових суддів на оперативну нараду, Рефері подає команду (Суддям зібратися): «*Judges!*» – суддівський жест обома руками з відкритими долонями одночасно показати в напрямку обох суддів і відразу руки з відкритими долонями наблизити до грудей. Якщо Рефері запрошує суддів по черзі або один суддя не відразу зрозумів команду, то такий жест виконується Рефері по черзі однією та іншою рукою. Тільки одного Бокового суддю для наради Рефері запрошувати права не має.

25. Перемога «За рішенням суддів» може віддаватися наприкінці другого раунду, додаткової хвилини та третього вирішального раунду 3 хв до першої технічної оцінки. Продовження сутички може відбутися лише після демонстрації рішення суддів з оцінкою «Нічия» [88–94]. При необхідності винесення колективного рішення перемоги «За рішенням суддів» Рефері розвертає учасників проведеної сутички в напрямку глядачів та Бокових суддів і подає команду (Рішення!): «*Result!*» – застосовуючи при цьому суддівський жест покладення правої відкритої долони на серце. Ліва рука при цьому знаходиться у вільному положенні.

Після того, як Бокові судді визначилися в перемозі одного з учасників та продемонстрували жест підняттям руки вертикально вгору, Рефері підходить до учасників, бере обох за руки і піднімає руку переможцю.

Якщо судді визнали нічию, Рефері демонструє жест «Нічия» – схрещуючи перед собою під кутом 45° внизу обидві руки і продовжує сутичку додатковою хвилиною або вирішальним третім раундом.

Якщо у Положенні про змагання передбачена нічия, то в разі такого рішення суддів Рефері підходить до учасників, бере обох за руки і піднімає руки обом учасникам.

26. При необхідності запросити лікаря змагань на хорт для огляду ушкодження спортсмена, Рефері повертається до столу медперсоналу, піднімає праву руку вгору долонею вперед (жест запрошення лікаря) та висловлює команду: «Лікар».

27. При представленні Рефері глядачам, він знаходиться розверненим до глядацьких трибун, після оголошення його титулів та імені, Рефері виконує уклін етикету хортингу і потім піднімає руку в гору відкритою долонею у напрямку глядачів. При цьому він може повернутися кілька разів, повторюючи представницький жест Рефері.

28. По закінченні роботи на хорті, офіційній зміні суддівської бригади, Рефері на межі хорту повертається у напрямку глядацьких трибун та Бокових суддів, виконує уклін етикету і потім залишає межі хорту.

29. Жести Бокових суддів є такими самими, як і жести Рефері, тільки при винесенні рішення певна оцінка вказується жестикулюючою рукою в сторону оціненого спортсмена. Жести Бокових суддів для зосередження уваги Рефері та Арбітра хорта супроводжуються сигналом свистка.

30. Жести суддів за столом Арбітра хорта застосовуються тільки при винесенні рішення про перемогу «За рішенням суддів» – перевага спортсмена вказується вертикально піднятою рукою в сторону переможця.

Класифікатор термінів, жестів та команд у суддівстві змагань з бойового хортингу в розділі «Рукопашна сутичка»

1. Основні сигнальні жести та призначені до них голосові команди, які є затвердженими для використання у суддівстві змагань з бойового хортингу.

Сигнальні жести і команди суддів при суддівстві змагань

№	Суддівський термін, жест або команда	Зміст для виконання суддівського жесту або команди	Особа, яка застосовує термін, жест або команду
* ОРГКОМАНДИ *			
1.	«Begin!»	«Приготуватись до сутички!»	Рефері, судді при учас., Арбітр хорта
2.	«Hort!» («On-Hort»)	«На хорт!»	Рефері, Бокові судді
3.	«Non-Fight!»	«Неявка суперника!»	Рефері
4.	«Fight!»	«Починайте!»	Рефері, Бокові судді
5.	«Stop!»	«Зупиніться!»	Рефері, Бокові судді
6.	«More Fight»	«Активізуватись!»	Рефері, Бокові судді
7.	«Out!»	«Вихід за межі хорту!»	Рефері, Бокові судді
8.	«Out!»	«Не оцінено, проведений прийом за межами хорту!»	Рефері, Бокові судді
9.	«Up-Fight!»	«Піднятися з партеру!»	Рефері, Бокові судді
10.	«Fest!»	«Початок утримання, больової, задушливої атаки!»	Рефері
11.	«Stop-Time»	«Зупинити час сутички!»	Рефері
12.	«Doctor!»	«Лікаря на хорт!»	Рефері
13.	«Free Time!»	«Перерва!»	Всі члени Суддівськ. колегії
14.	«Judges-Counsel!»	«Суддям зібратися!»	Рефері
15.	«Referee-Counsel!»	«Рефері до столу Арбітра!»	Арбітр хорта
16.	«First-Test!»	«Перший учасник на ваги!»	Рефері
17.	«Second-Test!»	«Другий учасник на ваги!»	Рефері
18.	«Stop-Fight!»	«Кінець сутички!»	Рефері
* ВИДИ ТЕХНІЧНИХ ОЦІНОК *			
19.	«Ball!»	«Оцінка!»	Рефері, Бокові судді, Арбітр
20.	«Non-Ball!»	«Без оцінки!»	Рефері, Бокові судді
21.	«Result!»	«Рішення суддів!»	Рефері, Арбітр
22.	«Attack!»	«Успішна атака!»	Рефері, Бокові судді
23.	«Result-Attack!»	«Результативна атака!»	Рефері, Бокові судді
* ВИДИ ПЕРЕМОГ ТА РЕЗУЛЬТАТ СУТИЧКИ *			
24.	«All-Fight!»	«Повна перемога!»	Рефері, Бокові судді
25.	«Knockout!»	«Технічний нокаут!»	Рефері
26.	«E-Fight!»	«За явною перевагою!»	Рефері, Бокові судді
27.	«Pain-Fest!»	«Больовий прийом!»	Рефері
28.	«Suff-Fest!»	«Задушливий прийом!»	Рефері
29.	«Full Fest!»	«Повне утримання!»	Рефері
30.	«Ball-Fight!»	«Перемога по балах»	Рефері, Бокові судді
31.	«For Fight Spirit!»	«За бойовий дух!»	Рефері, Бокові судді, Арбітр
32.	«Eq-Fight!»	«Нічия!»	Рефері, Бокові судді, Арбітр
33.	«Non-Result!»	«Невстановлена перемога!»	Рефері, Бокові судді, Арбітр
34.	«Not-Fight!»	«Здача!», «Добровільна здача!»	Рефері

* ВИДИ ПОРУШЕНЬ ТА ШТРАФНИХ ОЦІНОК *			
35.	«Breach!»	«Порушення!»	Рефері, Бокові судді
36.	«Non-Breach!»	«Немає порушення!»	Рефері, Бокові судді
37.	«Foll!»	«Штрафна оцінка!»	Всі члени Суддівськ. колегії
38.	«Rem-Foll!»	«Зауваження!»	Рефері, Бокові судді
39.	«Foll!»	«Офіційне попередження!»	Рефері, Бокові судді
40.	«Dis-Foll!»	«Умовна дискваліфікація!»	Рефері, Бокові судді
41.	«Dis-Full!»	«Дискваліфікація з сутички!»	Рефері, Бокові судді, Арбітр
42.	«Disqualification»	«Дискваліфікація зі змагань!»	Рефері, Бокові судді, Арбітр
* ДОПОМІЖНІ ТЕРМІНИ ТА КОМАНДИ *			
43.	«Judge Hort!»	«Суддям на хорт!»	Спостерігач від Всесвітньої федерації
44.	«Weight-Test!»	«Зважування – різниця у вазі!»	Рефері.
45.	«Protest»	«Протест»	Представник команди
46.	«Pride-Time!»	«Додатковий час!»	Головний суддя змагань
47.	«Fighting duel»	«Розділ «Рукопашна сутичка!»	Суддя-інформатор
48.	«For Regulations!»	«Згідно Положення!»	Всі члени Суддівської колегії

Заборонені технічні дії «Порушення»

1. Якщо один із учасників сутички порушив правила змагань, Рефері розбороняє спортсменів і зупиняє сутичку.

2. Суддівське покарання «Штрафна оцінка» за порушення правил по ступеню впливу на результат сутички буває:

I. «Зауваження» – суддівський термін – «Rem-Foll»;

II. «Офіційне Попередження» – суддівський термін – «Foll»;

III. «Умовна Дискваліфікація» – суддівський термін – «Dis-Foll»;

IV. «Дискваліфікація» з однієї сутички суддівський термін – «Dis-Full», із всього змагання – суддівський термін – «Disqualification».

3. Для оголошення штрафної оцінки необхідна єдина думка двох або більше суддів на хорті. Рефері може виносити рішення сам про оголошення тільки усного зауваження.

4. Зауваження – Рефері після зупинки сутички, має право оголосити самостійно без рішення Бокових суддів. За час сутички Рефері може зупинити сутичку і зробити одному спортсмену тільки два усні зауваження, якщо вони виносяться за різнотипні незначні порушення Правил.

Всі наступні зупинки сутички, що викликані порушенням правил, підлягають оголошенню офіційного попередження, умовної дискваліфікації або дискваліфікації з сутички. Зауваження не має значення для визначення результату сутички.

5. Офіційне попередження оголошує Рефері після згоди не менше, як ще одного Бокового судді. Якщо спортсмен спізнився на сутичку більше ніж на 1 хв після його офіційного запрошення для виступу, йому виносяться «Офіційне попередження», що дорівнює 1 штрафному балу.

6. Умовну дискваліфікацію оголошує Рефері після згоди Бокових суддів, кваліфікується як покарання у два штрафні бали і враховується при визнанні переможця наприкінці сутички. Якщо спортсмен спізнився на сутичку більше ніж на 2 хв після його офіційного запрошення для виступу, йому оголошується «Умовна дискваліфікація», що дорівнює 2 штрафним балам.

7. Дискваліфікація – зняття спортсмена з даної сутички, кваліфікується як поразка і застосовується у будь-якому колі змагання, де відповідно до протоколу змагання, може бути

продовжений виступ [95–99]. Якщо спортсмен спізнився на сутичку більше ніж на 3 хв після його офіційного запрошення для виступу, йому оголошується Дискваліфікація – зняття спортсмена з даної сутички, кваліфікується як поразка, а його супернику зараховується «Повна перемога» з рахунком 6:0.

8. Дискваліфікація зі всього змагання кваліфікується як поразка у даній сутичці та усунення спортсмена від подальшої участі у даному змаганні.

9. Якщо Боковий суддя побачив порушення Правил одного з учасників, то він зобов'язаний відреагувати сигналом свистку і сигналом руки у бік порушника. Якщо думка другого Бокового судді чи Рефері співпадає з думкою цього Бокового судді, то порушникові повідомляється офіційне попередження, умовна дискваліфікація чи дискваліфікація.

Заборонені технічні і протиправні дії етичного та організаційного характеру

1. Оголошення штрафних санкцій після проведення учасником заборонених Правилами дій, є виключним правом Рефері сутички.

2. Забороненими технічними діями та протиправними діями етичного і організаційного характеру є:

грубе неетичне поведіння стосовно суперника, суддів, інших учасників, тренерів, представників, глядачів;

невиконання правил етикету при підготовці біля хорту, на початку сутички, продовж та наприкінці сутички;

вихід на сутичку вдягненим у непередбачених та без передбачених Правилами засобів захисного екіпірування;

укуси, шкрябання, щипання суперника;

захват за захисне екіпірування суперника, край або покриття хорту;

виштовхування суперника за межі хорту;

добивання суперника у партері ударами в ноги та ударами руками в голову у другому раунді;

навмисне доторкання до Рефері сутички;

поштовхи суперника відкритою рукою в обличчя, надавлювання на очі, ніс і рот, перекриваючи зір або дихання руками;

вихід за межі хорту кваліфікується як ухилення від сутички;

розмова на хорті з суперником, тренером, Боковим суддею, Рефері, представником команди, глядачами тощо;

невиконання команд Рефері, ігнорування або суперечки з Рефері;

захвати та надавлювання суперника за статеві органи: чоловічою статі – пах, жіночої статі – молочні залози;

подання хибного голосового або жестового сигналу про заборонені дії суперника;

надмірна демонстрація емоцій після оголошення перемоги спортсмена;

будь-яка цілеспрямована атака в хребетний стовп (удари в хребет);

кидки суперника на голову, кидки під час виконання больового чи задушливого прийому;

продовження атаки після команди Рефері «Стоп»;

цілеспрямовані удари в колінний та ліктювий суглоб у напрямку, протилежному до природнього згину;

удари ногою чи рукою в область паху;

удари коліном у голову в момент її фіксування двома голими руками;

проведення больового прийому на хребет та задушливого прийому із заламуванням хребта;

пасивне ведення сутички, навмисне ухилення від сутички;

удари ліктем в голову, будь-які удари в шию;

удари головою в голову, небезпечні рухи головою.

3. Забороненими технічними діями є:

удари ліктем в голову і шию;

удари коліном при захопленні голови двома руками;

нанесення ударів та надавлювання пальцями в очі;

захоплення за вуха, ніс та інші частини обличчя, пальці рук та ніг, волосся суперника.

4. Якщо судді не помічають проведення спортсменом забороненої дії, то його супернику дозволяється подати сигнал про це голосом або жестом.

5. Подання недійсного жесту про заборонену дію суперника вважається нечемним поведженням та підлягає покаранню як заборонена дія.

Зауваження

1. Зауваження оголошує Рефері на хорті обґрунтувавши в усній формі самостійно або з урахуванням думок Бокових суддів чи Арбітра хорта. Зауваження не має значення для визначення результату сутички.

2. В одній сутичці може бути оголошено не більше двох усних зауважень, якщо вони винесені спортсмену за різні типи порушення правил.

3. Зауваження оголошується за:

ненавмисне проведення забороненої техніки, що не привело до травмування суперника;

за спробу проведення забороненої техніки, що завдала несуттєвої шкоди здоров'ю супротивника;

некоректне поведження стосовно кого б то не було з осіб, які беруть участь у змаганнях, або присутніх на них;

дії, розцінені суддями як ухилення від ведення змагальної боротьби;

запізнення з виходом на сутичку довше 30 с і не більше 1 хв;

втрату самоконтролю та надмірні емоції під час ведення сутички;

за відмову наприкінці сутички привітатися із суперником поданням руки, або некоректним її поданням;

за інші дії, регламентовані правилами змагань з бойового хортингу або Положенням (Регламентом) про змагання.

3. За всі перераховані вище дії Рефері оголошує учаснику штрафну санкцію «Зауваження». У випадку повторного однотипного порушення правил спортсмену оголошується «Офіційне Попередження».

Офіційне попередження

1. Офіційне попередження «Foll» оголошує Рефері на хорті обґрунтувавши в усній формі з обов'язковим урахуванням думки хоча б одного Бокового судді.

2. Штрафна санкція «Офіційне попередження» оголошується:

у результаті порушення правил змагань з бойового хортингу після двох усних зауважень;

у результаті повторного однотипного порушення правил після першого усного зауваження;

в результаті першого порушення правил, яке призвело до ушкодження суперника, минаючи усні зауваження.

3. «Офіційне попередження» оголошується за:

повторне проведення забороненої Правилами технічної дії;

за удар ліктем в голову;

за нанесення ударів ногами супернику в голову в партері;

навмисне проведення заборонених правилами технічних дій;

груба, зухвала поведінка під час змагань;

надмірно агресивне поведження учасника сутички стосовно суперника;

за інші дії, що судді вважають порушенням правил і Положення (Регламенту) про змагання.

4. За всі перераховані вище дії, Рефері оголошує учаснику «Офіційне попередження», яке зараховується як перша офіційна штрафна оцінка – один штрафний бал.

Умовна дискваліфікація

1. За повторне грубе порушення Правил Рефері оголошує учаснику «Умовну дискваліфікацію», що зараховується як друга офіційна штрафна оцінка – два штрафні бали і враховується при винесення рішення про перемогу.

2. Рефері на хорті зобов'язаний оголосити «Dis-Foll», якщо цього вимагають два Бокових судді, навіть якщо він із цим рішенням не згоден.

3. Умовна дискваліфікація – два штрафні бали є останньою штрафною санкцією. Наступною санкцією є дискваліфікація.

4. Наприкінці сутички, коли виноситься суддівське рішення, і якщо в одного з учасників є і технічна оцінка «1 бал» і «1 штрафний бал» («2 бали» та «2 штрафні бали»), а в іншого спортсмена немає ніякої технічної оцінки, то зароблена технічна оцінка перевищує штрафну і перемога віддається спортсменові, який має технічну оцінку «1 бал» або «2 бали». В цьому випадку для суддів один учасник виглядає результативнішим, який заробив дві оцінки: технічну і штрафну, а інший спортсмен – не результативним, він оцінок за сутичку не заробив, перемога віддається активнішому учаснику сутички.

Дискваліфікація

1. «Дискваліфікація» – «Disqualification» – є найсуворішою штрафною санкцією, яка застосовується до учасника в разі порушення правил змагань, і кваліфікується як «Поразка» у сутичці з оголошенням супернику «Повної перемоги» з рахунком 6:0.

2. Дискваліфікація «Dis-Full» – зняття спортсмена з даної сутички, кваліфікується як поразка і застосовується у будь-якому колі змагання, де відповідно до протоколу змагання, може бути продовжений виступ. Якщо спортсмен спізнився на сутичку більше ніж на 3 хв після його офіційного запрошення для виступу, йому оголошується Дискваліфікація – «Dis-Full» – зняття спортсмена з даної сутички, кваліфікується як поразка, а його супернику зараховується «Повна перемога» з рахунком 6:0.

3. Дискваліфікація зі всього змагання кваліфікується як поразка у сутичці та усунення спортсмена від подальшої участі у даному змаганні.

4. Якщо спортсмен у сутичці за вихід у фінал змагання в особистому заліку отримав Дискваліфікацію у результаті використання заборонених технічних дій, він дискваліфікується з однієї даної сутички, йому зараховується поразка, але він може прийняти участь у сутичці за третє місце.

5. Якщо спортсмен у сутичці за вихід у фінал змагання в особистому заліку отримав Дискваліфікацію завдяки грубій неетичній поведінці по відношенню до оточуючих, він за рішенням суддів може бути дискваліфікованим зі всього змагання, йому зараховується поразка в даній сутичці, і він не може приймати участь у сутичці за третє місце. Третє місце автоматично присвоюється іншому потенційному супернику.

6. Дискваліфікація оголошується за:

дії, розцінені як прояв насильства, цілеспрямоване грубе порушення правил змагань; відмову виконувати правила етикету та ігнорування команд Рефері, грубе неспортивне поведіння по відношенню до суперника, тренерів, суддів, глядачів тощо;

запізнення учасника на сутичку більш ніж на 3 хв чи неявку;

багаторазові дії, розцінені як ухилення від сутички;

за хибні сигнали про порушення правил суперником та обман Рефері і суддів;

імітацію ведення змагальної боротьби чи симуляцію травми;

відмову починати або продовжувати сутичку після триразового повторення Рефері команди «Файт» – «Починайте»;

заборонені технічні дії, що стали причиною важких тілесних ушкоджень чи нокауту суперника, який за висновком Головного лікаря не може продовжувати змагатися і знімається зі змагання за станом здоров'я. У такому випадку порушнику зараховується поразка, а травмованому супернику оголошується «Повна перемога» з рахунком 6:0.

7. Від усіх членів Суддівської бригади рішення про дискваліфікацію учасника з сутички та з усього змагання оголошує Рефері після наради суддівської бригади хорту, озвучує Арбітр хорта і затверджує Головний суддя змагань.

8. Якщо обидва спортсмени більше 1 хв не намагаються вступити в сутичку, тоді їм оголошуються штрафні санкції у повній послідовності: зауваження, попередження, умовна дискваліфікація і виноситься рішення, що в них нема бажання змагатися, і обидва спортсмени дискваліфікуються. Дана послідовність оголошення штрафних оцінок стосується і одного учасника окремо.

9. Спортсмену, який був дискваліфікований зі всього змагання, а не з сутички, не присвоюється ні особисте, ні командне (у складі команди) місця на даному змаганні.

Продовження сутички додатковим часом

1. Додатковий вирішальний час – є раундом остаточного рішення, в хортингу умовно позначається як – «Pride Time». Додатковий час призначається, якщо Суддівська бригада не може виявити переможця у сутичці та додаткову хвилину.

2. Додатковий вирішальний час проводиться за основними правилами змагань з бойового хортингу.

3. Фіксований час додаткового часу – 3 хв до першої оцінки для усіх вікових груп.

4. Якщо у вирішальному раунді один спортсмен має явну перевагу, виявляючи активність в атаквальних діях, то без зупинки сутички йому дається оцінка «А» – Активність та оголошується перемога по закінченні вирішального додаткового часу за активністю при однакових оцінках.

5. Якщо всі члени Суддівської бригади в повному складі не можуть винести одне і те ж рішення (не мають однакової згоди не менше трьох суддів), тоді сутичка вважається як «Нічия», якщо це передбачено Положенням (Регламентом) про змагання.

6. В змаганнях у найлегшій, суперважкій та абсолютній ваговій категорії призначається вирішальний третій раунд тільки після зважування і врахування різниці в вазі.

7. Якщо вирішальним додатковим часом переможця виявити неможливо, тоді остаточне рішення виноситься Суддівською бригадою у складі 5 осіб: 1 – Рефері, 2 – перший боковий суддя, 3 – другий боковий суддя, 4 – Арбітр хорта, 5 – заступник Арбітра хорта. Перемога визначається більшістю суддівських голосів суддівської бригади, що обслуговувала дану сутичку. При цьому береться до уваги техніка спортсменів, їх дух, а також негативні сторони та інше.

8. Додатковий час сутички є останнім етапом визначення переможця в сутичці з бойового хортингу, і для працюючого на змаганні Суддівського корпусу є обов'язковим для винесення остаточного рішення. Після додаткового часу сутичка між спортсменами не продовжується.

Відмова від участі у сутичці – «Добровільна здача»

1. Учасник може відмовитися від участі в сутичці добровільною здачею без оголошення дискваліфікації в наступних випадках:

наявність травми чи захворювання, внаслідок яких спортсмен об'єктивно не здатний продовжувати сутичку, що обов'язково підтверджується Головним лікарем змагань, і даний спортсмен знімається повністю зі змагань;

надзвичайна подія чи нещасний випадок, що відбувся з членами родини учасника безпосередньо перед початком чи в ході змагань, і тоді учасник може покинути місце змагань за рішенням Головного судді, Рефері і Арбітра хорта.

2. Затвердження рішення про звільнення від подальшої участі в змаганнях приймається Головним суддею змагань після консультації з представником команди учасника і Головним лікарем змагань.

Зняття спортсмена з сутички Головним лікарем змагань

1. Якщо учасник сутички був знятий Головним лікарем змагань з участі у напівфінальній сутичці через травму, то при ухваленні рішення тим самим лікарем про участь спортсмена у сутичці за третє місце, бажанням самого учасника і керівника його команди, та дозволу Головного судді змагання, даний спортсмен може взяти участь у сутичці за третє місце.

2. Якщо учасник сутички був знятий Головним лікарем або лікарем змагань з участі у відбірковій сутичці через травму та ушкодження, даний учасник не має права продовжувати участь у цьому ж змаганні в цій або іншій ваговій категорії чи віковій групі. Оскарження з даного питання не розглядаються. Участь в інших контактних розділах змагань даному спортсмену забороняється.

Визначення результатів змагань

I. Результати особисто-командних змагань

1. В особисто-командному заліку змагання визначення місць може проводитися у відповідності з особистими результатами учасників за двома методами:

за особистими результатами всіх учасників, які офіційно заявлені;

за особистими результатами тільки залікових учасників по одному у кожній ваговій категорії/розділі змагання, які згідно заявці входять у заліковий склад команд (даний метод заздалегідь обумовлюється Положенням про змагання).

2. Командні місця в особисто-командному заліку змагання визначаються простим складанням очок за зайняті особисті місця учасників змагань:

1 місце – 3 очка;

2 місце – 2 очка;

3 місце – 1 очко;

дискваліфікація з сутички «Dis-Full» – мінус 1 очко;

дискваліфікація зі змагання за неетичне поведіння – мінус 3 очка.

3. Якщо дві або декілька команд мають однакову кількість очок, то перевага віддається команді, залікові учасники якої посіли більшу кількість: перших, відповідно – других, та меншу кількість третіх місць.

4. Офіційні результати особисто-командному заліку змагання є показником якості роботи керівників федерацій, представників, тренерів, інструкторів, секундантів, перекладачів, медичного та обслуговуючого персоналу команди і підлягають нагородженню як спортсменів, так і за поданням керівництва команди, перелічених вище осіб.

5. Офіційні результати в особисто-командному заліку змагання заносяться в офіційний протокол змагання.

II. Результати командних змагань

1. На підставі Регламенту (Положення) про командне змагання визначається: система і спосіб проведення змагань; кількість учасників команди; вагові категорії та вікові групи учасників, за якими плануються змагання; варіанти заміни учасників у ході змагання.

2. Мінімальний склад команди має бути більше половини повного складу учасників в усіх категоріях. Учасник, який був заявлений і не вийшов на сутичку приносить своїй команді 0 очок, такий учасник знімається зі змагань.

3. У командних змаганнях за перемогу спортсмена команда отримує 1 очко, за поразку – 0 очок, за нічию – 0.5 очка. Якщо спортсмен не з'явився або не вийшов на сутичку, його супернику зараховується перемога – 1 очко.

4. Команда, яка набрала більшу кількість очок, вважається переможцем командної зустрічі.

5. У разі рівності очок двох або більше команд, перевага віддається команді, учасники якої отримали більшу кількість перемог 1:0, або у сутичках більше отримували «Повних перемог». Якщо такі показники рівні, то перевага віддається команді, учасники якої перемогли у більших вагових категоріях.

6. Якщо команда припинила участь у командному змаганні, не провівши половини зустрічей з урахуванням всіх вагових категорій, такій команді анулюється вся сума попередніх очок, і вона отримує за виступ 0 очок. Якщо команда припинила участь у командному змаганні вже провівши половину зустрічей з урахуванням всіх вагових категорій, вона посідає місце відповідно до результатів проведених сутичок, у пропущених зустрічах їй зараховується поразка 1:0.

7. Якщо команда дискваліфікована за порушення правил або неетичну поведінку за умовами «Повної дискваліфікації», такій команді не присвоюється ніякого місця на змаганні.

8. Якщо склад команди зменшився через зняття учасника Головним лікарем змагань, то результат для виявлення командного місця, що дав такий учасник, зараховується до моменту його зняття.

9. Командні змагання проводяться тільки за олімпійською системою – з вибуванням переможеної команди.

Порядок подання протесту та його розгляд

1. Протест (оскарження) подається до столу головного судді змагань у зв'язку з порушенням правил суддівства змагань, що вплинуло на визначення переможця чи результатів змагання, а також за виключними обставинами.

2. Протест подається усно Представником команди головному судді змагань безпосередньо під час проведення сутички чи виступу, з поясненнями по суті порушення, з вказанням пункту та статті правил змагань з бойового хортингу, які було порушено.

3. Протест подається письмово відразу по закінченні виступу спортсмена у вільній письмовій формі з обов'язковим описом оскарженої ситуації виступу та пункту і статті офіційних правил змагань з бойового хортингу.

4. У Протесті за виключними обставинами може розглядатися:
порушення регламенту та Положення про проведення змагань;
порушення Мандатної комісії та жеребкування учасників змагання;
порушення фінансових зобов'язань, пов'язаних із проведенням змагань, розміщенням та акредитуванням учасників і представників команд;
неможливість або обмежена можливість отримання інформації стосовно змагань;
неетична поведінка або невідповідність призначених посадових осіб, суддів, обслуговуючого персоналу, служби охорони тощо;
інші обставини, які можуть вплинути на хід та результати змагань.

5. Обговорення виключних обставин має проводитися у присутності осіб, які порушили дані Правила, з правом пояснення за фактом порушення.

6. Розгляд Протесту:

у разі позитивного прийняття Протесту щодо порушення правил змагань при суддівстві, Протест розглядається Головним суддею із залученням бригади суддів, які брали участь у суддівстві оскаржуваної ситуації, а також представників зацікавлених сторін;
представники зацікавлених сторін не мають права участі в обговоренні протесту;
при розгляді Протесту за виключними обставинами мають бути присутніми особи, які допустили порушення Правил.

7. Рішення по протесту приймається:

відразу після обговорення ситуації, після чого змагання продовжуються;
у випадку, коли Протест подався після виступу, рішення приймається у термін, що забезпечує можливість виправлення допущених помилок з мінімальним збитком для ходу і результатів змагань.

8. Остаточне рішення щодо задоволення Протесту приймається відкритим голосуванням Суддівської бригади у складі 5 чоловік: 2 Бокових суддів, Рефері, Арбітр хорта, Головний суддя в присутності зацікавлених сторін. Загальне рішення щодо задоволення або незадоволення Протесту зацікавленим сторонам оголошує Головний суддя змагань.

9. На змаганнях разом із Протестом може призначатися грошовий задаток, розмір якого визначається головною суддівською колегією змагань: при позитивному вирішенні Протесту задаток повертається представникові; при незадоволенні Протесту задаток призначається для покриття організаційних витрат на проведення змагання.

Висновки. Таким чином, у даному науковому дослідженні проаналізовано особливості проведення спортивної сутички на змаганнях з бойового хортингу, основи суддівства спортивних змагань з бойового хортингу, вимоги правил та умови участі в спортивних змаганнях з бойового хортингу, основні аспекти правил змагань, акцентовано увагу на розділах змагань і видах підготовки спортсменів бойового хортингу (теоретична, технічна, тактична, фізична та психологічна підготовки). Перераховано та описано основні напрями підготовки спортсменів та особливості суддівства спортивних змагань за різними розділами.

Зазначено, що правила спортивних змагань є єдиними чинними на території України правилами змагань з бойового хортингу, визначають основні засади організації та проведення змагань, що проводяться на території України. Правила змагань розроблені відповідно до Міжнародних правил змагань з бойового хортингу, які затверджені Всесвітньої федерації

бойового хортингу, і є основним нормативним документом, що регламентує порядок організації, проведення та підведення підсумків змагань з бойового хортингу, визначає систему, порядок та умови змагальної діяльності, систему суддівства змагань.

Якщо говорити про бойовий хортинг як бойове мистецтво, його методики йдуть від надбання поколінь та традицій: чим більше подорожуєш з бойовим хортингом країнами світу, вивчаєш, споглядаєш, досліджуєш, відкриваєш прояви бойового мистецтва, тим чіткіше формуються власні внутрішні цінності, переконання, відточуються смаки, вдосконалюється техніка прийомів самооборони. Бойовий хортинг вважається не тільки видом спорту зі своєю змагальною програмою, це є бойове мистецтво. А само мистецтво є універсальною мовою світу і водночас мовою кожного народу, кожної людини. Спортивна як і культурна дипломатія забезпечує міжнародний культурний обмін, в рамках якого мистецтво долає кордони і зближує спільноти, сприяє порозумінню між ними. Репутація та сприйняття України в очах іноземної аудиторії є дуже важливим інтересом для усіх українців.

Всебічна підготовка в бойовому хортингу – це формування, розвиток і вдосконалення властивостей фізичної підготовленості, тактичних здібностей, технічного вдосконалення і психіки, які потрібні для успішної діяльності спортсменів та команд.

Для правильного планування навчально-тренувального процесу з бойового хортингу потрібно мати на увазі, що фахівці виокремлюють п'ять видів підготовки спортсменів бойового хортингу: *теоретична, технічна, тактична, фізична та психічна підготовки*. **Перераховано та описано основні напрями і методи суддівства змагань з бойовому хортингу.**

Лікарський контроль за фізичним станом учасників змагань з бойового хортингу забезпечує комплексне здобуття відомостей про стан цієї роботи спільними зусиллями медичних працівників (лікарі, медичні сестри) та тренера з бойового хортингу, викладача закладу вищої освіти. Паралельно з тренувальними та освітніми під час проведення тренувальних занять та змагань з бойового хортингу тренер висуває і розв'язує оздоровчі завдання. Для цього він здійснює комплекс заходів, що забезпечують сприятливий вплив виконуваних на занятті фізичних вправ на організм спортсменів. Щодо цього велике значення має: правильне дозування фізичних навантажень; належні гігієнічні умови проведення змагань і тренувань; організація занять у природних умовах; загартовувальні процедури; дотримання вимог до форми спортсменів та стану обладнання.

Перспективи подальшого дослідження. Подальша робота над вдосконаленням знань і умінь щодо суддівства змагань з бойового хортингу, виховання фізичної культури, формування змагальної готовності спортсменів засобами бойового хортингу у констатувальному, формувальному та контрольному експериментах буде конкретизована в результатах дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абанін О. В. Орієнтири тренуваності в системі бойового хортингу для спортсменів підліткового, старшого юнацького та молодіжного віку / О. В. Абанін, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 379–395.

2. Апихтін К. О. Медичні характеристики, інтенсивність та обсяг навантаження спортсменів бойового хортингу студентського віку / К. О. Апихтін, В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 698–713.

3. Бабурнич С. А. Професіограма спортивного судді з бойового хортингу / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 343–353.

4. Боровко С. В. Організація тренувань і методи навчання у шкільній спортивній секції з бойового хортингу / С. В. Боровко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 290–310.

5.Величко А. В. Особливості планування та структура занять бойовим хортингом для школярів з ослабленим здоров'ям / А. В. Величко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 538–556.

6.Вирський Б. С. Програмні вимоги і зміст спеціальних вправ для проведення заліку на підвищення кваліфікаційного ступеня у системі бойового хортингу / Б. С. Вирський, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 1003–1023.

7.Вирупаєв В. М. Основи самостійного визначення кількості спеціальних вправ та фізичного навантаження у процесі планування занять з бойового хортингу / В. М. Вирупаєв, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 481–500.

8.Вовканич М. С. Умови поліпшення адаптаційних процесів організму спортсменів секції бойового хортингу до фізичних тренувань / М. С. Вовканич, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 254–271.

9.Вознюк М. Г. Використання корисних дихальних вправ для відновлення після навантажень з бойового хортингу / М. Г. Вознюк, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 311–331.

10. Гречана Л. О. Підвищення загальнокультурного потенціалу учнів дитячого шкільного гуртка бойового хортингу / Л. О. Гречана, Е. А. Єрьоменко, І. М. Самоха // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 54–73.

11. Гречаний О. М. Аналіз фізіологічних функцій системи організму учня спортивної секції бойового хортингу під час тренувальних занять / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 234–253.

12. Гречаний О. М. Основні мотиви зацікавленості школярів у заняттях бойовим хортингом / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, Ю. С. Шукалюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 74–90.

13. Гречаний О. М. Показники військово-спортивної готовності учнів спортивної секції бойового хортингу до захисту інтересів України / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 812–824.

14. Демченко О. С. Засоби системного вдосконалення психічних здібностей та вольових якостей спортсменів системи бойового хортингу / О. С. Демченко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 272–289.

15. Димитренко В. Б. Бойовий хортинг як гідний наступник оборонного звичаю українського народу / В. Б. Димитренко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 693–713.

16. Дорошенко М. М. Ціннісні переконання юних спортсменів бойового хортингу щодо особистого здоров'я і тренувань / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 22–40.

17. Духота Ж. А. Бойовий хортинг у системі фізичної підготовки співробітників правоохоронних органів / Ж. А. Духота, Е. А. Єрьоменко // Сучасні тенденції організації служби в правоохоронних органах: тези доповідей наукового семінару (14 травня 2021 року). Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. – С. 88–94.

18. Єрмоєнко В. Е. Стоматологічне здоров'я дітей та молоді як чинник спортивних успіхів у бойовому хортингу / В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 96–111.
19. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у методиці виховання фізичної культури й основ здоров'я та визначення працездатності спортсменів учнівського і студентського віку / Е. А. Єрмоєнко, М. М. Дорошенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – Випуск 4 (134) 21. – С. 45–54.
20. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як ефективний засіб військово-патріотичного виховання школярів і студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 32–41.
21. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 19–33.
22. Єрмоєнко Е. А. Виховна система бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 161–177.
23. Єрмоєнко Е. А. Виховний потенціал та філософська основа бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 147–157.
24. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотична програма та прикладний хортинг / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – С. 10–19.
25. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотичне спрямування занять з бойового хортингу для школярів у позаурочний час / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 398–412.
26. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотичне та громадянське виховання учнів шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 281–303.
27. Єрмоєнко Е. А. Вплив школи та сім'ї на ефективність військово-патріотичного виховання учнів гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 486–500.
28. Єрмоєнко Е. А. Всесвітнє українське земляцтво та діаспора у сприянні розвитку бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 56–79.
29. Єрмоєнко Е. А. Дослідження висококонкурентного виду національного єдиноборства бойового хортингу щодо засобів підготовки військовослужбовців України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 761–796.
30. Єрмоєнко Е. А. Збірник програм навчально-тренувальної роботи з бойового хортингу : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – 183 с.
31. Єрмоєнко Е. А. Інформаційна довідка щодо служби у Збройних Силах України для спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 98–114.
32. Єрмоєнко Е. А. Комплексне використання потенціалу бойового хортингу для забезпечення національної безпеки України в умовах зовнішньої агресії / Е. А. Єрмоєнко // Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі : зб. тез IV наук.-практ. інтернет-конфер., 25-31 травня 2020 р., м. Ірпінь – м. Хмельницький / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи, 2020. – С. 18–23.

33. Єрмоєнко Е. А. Медико-біологічні та морфофункціональні особливості бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 112–121.

34. Єрмоєнко Е. А. Медико-фізіологічні чинники самоконтролю за фізичним навантаженням на тренуваннях з бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 127–138.

35. Єрмоєнко Е. А. Мета і завдання системи оздоровлення людини засобами фізичного тренування з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 8–21.

36. Єрмоєнко Е. А. Методи застосування захватів суперника у сутичці бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 413–430.

37. Єрмоєнко Е. А. Ознаки основних вольових дій у системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 263–280.

38. Єрмоєнко Е. А. Основи патріотичної гідності вихованців шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 325–344.

39. Єрмоєнко Е. А. Основи формування особистісних якостей спортсменів засобами бойового хортингу // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 43–60.

40. Єрмоєнко Е. А. Основні захватні елементи руками у двобої між спортсменами бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 466–485.

41. Єрмоєнко Е. А. Основні типи шкільних уроків з тематики військово-патріотичного виховання учнів гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 224–242.

42. Єрмоєнко Е. А. Особиста культура спортсмена як основа успіхів у бойовому хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 78–97.

43. Єрмоєнко Е. А. Переваги та обдарованість інструктора з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 166–185.

44. Єрмоєнко Е. А. Позитивний вплив виховних методик бойового хортингу на розвиток юного спортсмена / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 7–25.

45. Єрмоєнко Е. А. Початкова військова підготовка в теорії і практиці бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 28–42.

46. Єрмоєнко Е. А. Принципи здорової життєдіяльності юних спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 115–131.

47. Єрмоєнко Е. А. Прищеплення і розвиток моральних почуттів у спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар.

наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 501–517.

48. Єрмоєнко Е. А. Різновиди самостраховок для безпечного падіння у процесі вивчення прийомів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 431–447.

49. Єрмоєнко Е. А. Різновиди техніки захватних дій в системі підготовки спортсмена бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 243–262.

50. Єрмоєнко Е. А. Розподіл фізичного навантаження вихованців шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 345–361.

51. Єрмоєнко Е. А. Система фізичного виховання спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 188–205.

52. Єрмоєнко Е. А. Спеціальні педагогічні особливості військово-патріотичної роботи у спортивному колективі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 186–204.

53. Єрмоєнко Е. А. Сутнісні характеристики військово-патріотичного виховання учнів спортивного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 362–379.

54. Єрмоєнко Е. А. Умови перебування у військовому резерві спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 132–146.

55. Єрмоєнко Е. А. Успішна особистість спортсмена в системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Інструментарій виховання в сучасних закладах освіти: реалізація творчих і соціально значущих програм, проєктів : зб. матер. наук.-практ. конф. [ред. кол. Т. Є. Федорченко, Безрук К. О., Івженко О.В.]. Київ, 2022. С. 51–55.

56. Єрмоєнко Е. А. Усунення шкідливих звичок та гігієнічні заходи здорового стилю життя спортивної секції бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 304–324.

57. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.

58. Зуб Р. В. Здоровий організм учня шкільного гуртка бойового хортингу як запорука стабільних спортивних успіхів / Р. В. Зуб, Е. А. Єрмоєнко, С. П. Горовий // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 192–211.

59. Івашковський В. В. Психомоторика та психо-фізіологічні особливості підготовки спортсменів бойового хортингу / В. В. Івашковський, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 130–138.

60. Карасевич С. А. Врахування фізичної підготовленості школярів на заняттях з бойового хортингу / С. А. Карасевич, М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко // Програма для проведення оздоровчих занять з бойового хортингу для школярів ; Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – С. 4–12.

61. Карасевич С. А. Програма для проведення оздоровчих занять з бойового хортингу для школярів : метод. посіб. / С. А. Карасевич, М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – 221 с.

62. Кіблицький Р. В. Стратегія здорового життя та гармонійного розвитку учнів спортивної секції бойового хортингу / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко, В. Д. Гордієнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 212–233.

63. Ковтун В. В. Прояв функціональних аспектів раціонального і здорового способу життя учня спортивної секції з бойового хортингу / В. В. Ковтун, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 923–936.
64. Костенко Р. І. Застосування дихальної гімнастики бойового хортингу для профілактики захворювань та оздоровлення / Р. І. Костенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 332–347.
65. Кузьмук М. І. Моральні підстави формування сильного характеру учня спортивної секції бойового хортингу / М. І. Кузьмук, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 825–839.
66. Кукушкін К. М. Складові здорового способу життя людини, яка займається хортингом / К. М. Кукушкін, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 88–106.
67. Лисенко В. Р. Основні показники і характеристика позитивного впливу від тренувальних занять бойовим хортингом / В. Р. Лисенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 909–922.
68. Лях В. В. Інноваційні підходи у боротьбі «Лави на лаву» з учнями козацьких класів і спортсменів бойового хортингу / В. В. Лях, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2019. – Вип. 11. – С. 164–176.
69. Марченко В. В. Основні показники і характеристика позитивного впливу від тренувальних занять бойовим хортингом / В. В. Марченко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 890–908.
70. Мунтян І. В. Демонстрація вправ і прийомів бойового хортингу на шкільному уроці фізичної культури / І. В. Мунтян, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 412–427.
71. Норенко В. С. Розвиток тренувально-підготовчих методик спортивної системи бойового хортингу під впливом козацької військової традиції народу / В. С. Норенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 651–673.
72. Плеханов В. В. Розвиток спритності у спортсменів хортингу / В. В. Плеханов, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 127–148.
73. Полторацький С. С. Методика військово-патріотичного виховання хортингістів / С. С. Полторацький, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 229–245.
74. Присяжнюк С. І. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. І. Присяжнюк, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
75. Приходько О. І. Складання регламенту занять та планування самостійних тренувань з метою освоєння прийомів бойового хортингу / О. І. Приходько, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 501–522.
76. Радченко Б. І. Укріпленість спортивних і культурних звичаїв бойового хортингу як національного одноборства українського народу / Б. І. Радченко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 969–985.
77. Римарчук І. В. Загальні особливості виховного процесу особистості учня спортивної секції бойового хортингу / І. В. Римарчук, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 840–854.

78. Романко М. І. Виховна спрямованість формування у школярів відчуття патріотичного служіння українському народові / М. І. Романко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 797–811.
79. Роханський В. М. Методи вдосконалення спортсменами хортингу ударної техніки руками / В. М. Роханський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 125–138.
80. Самоха Д. М. Сімейне виховання спортсмена бойового хортингу дитячо-юнацького віку / Д. М. Самоха, Е. А. Єрмоєнко, Л. О. Гречана // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 147–165.
81. Самоха І. М. Основні професійні риси ефективного тренера дитячих груп з бойового хортингу / І. М. Самоха, Е. А. Єрмоєнко, Г. М. Дендерис // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 152–171.
82. Сафонов І. Р. Методи організації розвивального і здоров'язберігального середовища у процесі занять з бойового хортингу / І. Р. Сафонов, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 463–480.
83. Сичов С. О. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. О. Сичов, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.
84. Сокол Є. М. Вивчення стійок спортсменами хортингу / Є. М. Сокол, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 82–93.
85. Стадник Д. М. Теоретичні та практичні засади виду спорту бойового хортингу як впливового засобу формування фізичної культури людини / Д. М. Стадник, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 953–968.
86. Степанюк А. В. Чинники виховання учня спортивного гуртка бойового хортингу в сімейному та шкільному середовищі / А. В. Степанюк, Е. А. Єрмоєнко, К. М. Крайко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 133–151.
87. Трощенко В. Ю. Біологічні та соціальні умови укріплення здоров'я учнів спортивної секції бойового хортингу / В. Ю. Трощенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 855–871.
88. Федина Ю. О. Теоретичні та практичні засади виду спорту бойового хортингу як впливового засобу формування фізичної культури людини / Ю. О. Федина, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 937–952.
89. Федорчук С. Я. Фізичне самовдосконалення учнів засобами бойових мистецтв / С. Я. Федорчук, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 150–159.
90. Хоружевський О. Д. Основні показники і характеристика позитивного впливу від тренувальних занять бойовим хортингом / О. Д. Хоружевський, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 872–889.
91. Цуркан Ю. М. Експериментальний аналіз тестування показників навантаження для визначення рівня працездатності учнів спортивної секції бойового хортингу / Ю. М. Цуркан, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 572–587.
92. Шевчук І. В. Умови ефективного впливу оздоровчих технологій бойового хортингу на організм спортсмена / І. В. Шевчук, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Дрозенко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 172–191.

93. Шило О. М. Фізичне і морально-психологічне становлення особистості засобами хортингу / О. М. Шило, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 127–140.

94. Шукалюк Ю. С. Дослідження показників перспективності учасників спортивної секції з бойового хортингу / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Нор // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 91–115.

95. Щербаків А. А. Порядок і структура проведення атестації на підвищення ступеня з бойового хортингу / А. А. Щербаків, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 986–1002.

96. Ющенко С. Л. Опанування падіннями та страхуваннями тіла за методиками виду спорту бойового хортингу на уроці фізичної культури / С. Л. Ющенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 428–445.

97. Ярошевський Д. М. Відновлення та реабілітація фізичної та психічної активності людини методами бойового хортингу / Д. М. Ярошевський, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 616–634.

98. Яртим М. В. Середні показники фізичної підготовленості спортсменів як основний орієнтир планування занять в системі бойовому хортингу / М. В. Яртим, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 348–364.

99. Savchenko A. Combat horting – educational practice for young people / A. Savchenko, E. Yeromenko // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 88–95.

Dobrogorskyi S. V., Yeromenko E. A.

State Tax University, Irpin, Ukraine

Referee terminology and classification of referee gestures at combat horting competitions

Abstract. This scientific article provides a classifier of terms, gestures and commands in the judging of combat horting competitions, characterizes the judge's gestures and signals when announcing assessments and decisions in combat horting competitions, determining medical, biological and morphofunctional features of control over the body of participants in combat horting, which contribute to the successful performance at tournaments, obtaining high judges' marks during the fight, education of physical culture, formation of values of a healthy life and increase of the level of health in sports youth. It is noted that the judges' gestures used by judges in combat horting competitions are established signals for judging, are contained and described in the rules of combat horting competitions and are unchanged and mandatory for use in the judging of all combat horting competitions. Judges' gestures are the same for all members of the judging teams, the referee, the side judges, the greyhound arbitrator and his deputy, the chief judge and the additional judges who serve the competition. All judicial gestures, accompanied by assessments, are given by hand and are a definition of the judge's impartial opinion, the independence of judicial opinion: - "No circumstances, attitudes and conditions can affect the judge's determination of a fair decision" Judges' gestures are used by: Referees; Side judges; Judges at the table of the Hort Arbitrator (Arbitrator and his deputy); additional judges (Chief Judge and his Deputy). The rules of competition in combat horting allow athletes to master a huge arsenal of combat skills and on its basis to form an individual manner of fighting.

Key words: classifier of terms, gestures and commands of a sports judge, combat horting, announcement of referee decisions, determination of the winner of a fight, actions of a sports referee.